

תנ"ך לעולים חדשים

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעותיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

פרק ראשון	—	(20x2)	—	40	נקודות
פרק שני	—	(20x3)	—	60	נקודות
סה"כ	—			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד.

(2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתוב ולפיסוק.

הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — ראשית (40 נקודות)

ענה על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה — 20 נקודות).

1. קרא בראשית, א', 3-19.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי-אֹר וַיְהִי-אֹר: וַיֹּרָא אֱלֹהִים
 אֶת-הָאֹר כִּי-טוֹב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קִרְיָ לַיְלָה וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם
 אֶחָד:
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רָקִיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מְבֹרֵל בֵּין מַיִם
 לַמַּיִם: וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת-הַרְקִיעַ וַיְבָרֶךְ בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר
 מִתַּחַת לַרָקִיעַ וּבֵין הַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל לַרָקִיעַ וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים לַרָקִיעַ שָׁמַיִם וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שֵׁנִי:
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם אֶל-מָקוֹם אֶחָד
 וְתִרְאֶה הַיַּבֵּשָׁה וַיְהִי-כֵן: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לַיַּבֵּשָׁה אֶרֶץ וּלַמְּקוֹה
 הַמַּיִם קָרָא יָמִים וַיֹּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים תִּדְשֵׂא
 הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע זָרַע עֵץ פָּרִי עֵשֶׂה פְרִי לַמִּינֹה אֲשֶׁר
 זֶרַע-וֹ בְּעַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַתֵּצֵא הָאָרֶץ דָּשָׂא עֵשֶׂב מִזֶּרַע
 זָרַע לַמִּינֹה וָעֵץ עֵשֶׂה-פְרִי אֲשֶׁר זֶרַע-וֹ בְּעַל-הָאָרֶץ וַיֹּרָא אֱלֹהִים
 כִּי-טוֹב: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם שְׁלִישִׁי:
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹדָה בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַבְדִּיל בֵּין הַיּוֹם
 וּבֵין הַלַּיְלָה וַהֲיוּ לְאֹתוֹת וּלְמוֹעֲדִים וּלְיָמִים וּשְׁנָיִם: וַהֲיוּ
 לְמֵאוֹדֹת בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַאֲדִיר עַל-הָאָרֶץ וַיְהִי-כֵן: וַיַּעַשׂ
 אֱלֹהִים אֶת-שְׁנֵי הַמְּאֹדֹת הַגְּדֹלִים אֶת-הַמְּאֹד הַגָּדֹל לְמִמְשָׁלַת
 הַיּוֹם וְאֶת-הַמְּאֹד הַקָּטָן לְמִמְשָׁלַת הַלַּיְלָה וְאֵת הַכּוֹכָבִים:
 וַיִּתֵּן אֹתָם אֱלֹהִים בְּרָקִיעַ הַשָּׁמַיִם לְהַאֲדִיר עַל-הָאָרֶץ: וּלְמִשְׁלַ
 בָּיוֹם וּבַלַּיְלָה וּלְהַבְדִּיל בֵּין הָאֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ וַיֹּרָא אֱלֹהִים
 כִּי-טוֹב: וַיְהִי-עֶרֶב וַיְהִי-בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי:

א. (1) בקטע שלפניך חוזר הביטוי "ויאמר אלהים".

הסבר מהו התפקיד של החזרה על ביטוי זה בתיאור הבריאה. (5 נקודות)

(2) ציין ביטוי נוסף (מילה או מילים) החוזר בקטע, והסבר את תפקידו של ביטוי זה בתיאור הבריאה. (5 נקודות)

ב. קרא פסוקים 14-18 שלפניך.

במזרח הקדום הייתה תפיסה שהשמש, הירח והכוכבים הם אלים.

הבא מפסוקים אלה שתי ראיות השוללות תפיסה זו, והסבר כל אחת מן הראיות. (10 נקודות)

2. קרא בראשית, ל"ו, 15-27.

טו וַיִּמְצְאוּהוּ אִישׁ וְהִנֵּה תַעֲנָה בַשָּׂדֶה וַיִּשְׁאַלְהוּ
טז הָאִישׁ לֵאמֹר מֶה-תִּבְקֹשׁ: וַיֹּאמֶר אֶת-אָחִי אֲנֹכִי מִבְּקֹשׁ
יז הַגִּידָה-נָא לִי אֵיפֹה הֵם רְעִים: וַיֹּאמֶר הָאִישׁ נִסְעוּ מִזֶּה בִּי
שְׁמַעְתִּי אֲמֹרִים גַּלְכָּה דְתִינָה וַיֵּלֶךְ יוֹסֵף אַחֵר אָחִיו וַיִּמְצְאוּם
יח בְּדֹתָן: וַיֵּרְאוּ אֹתוֹ מֵרָחֵק וּבְטָרֶם יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַבְּלוּ
יט אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ: וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו הִנֵּה בָעַל הַחֲלָמוֹת
כ הֵלֹךְ בָּא: וְעַתָּה לָכֵן וְנַהַרְגֶהוּ וְנִשְׁלַכֶהוּ בְּאֶחָד הַבְּרוֹת
כא וְאִמְרָנוּ חִיה רְעָה אֲכַלְתָּהּ וְנִרְאָה מִהֲיָהוּ חֲלֹמָתָיו: וַיִּשְׁמַע
כב רָאוּבֵן וַיִּצְלָהוּ מִיָּדָם וַיֹּאמֶר לֹא נִפְגּוּ נַפְשׁ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם
כג רָאוּבֵן אֶל-תִּשְׁכַּחוּ-דָם הַשְּׁלִיכוּ אֹתוֹ אֶל-הַבּוֹר הַזֶּה אֲשֶׁר
כד בְּמִדְבָּר וַיֵּד אֶל-תִּשְׁלָחוּ-בּוֹ לְמַעַן הַצִּיל אֹתוֹ מִיָּדָם לְהַשִּׁיבּוֹ
כה אֶל-אֲבִיו: וַיְהִי כַאֲשֶׁר-בָּא יוֹסֵף אֶל-אָחִיו וַיִּפְשְׁטוּ אֶת-יוֹסֵף
כז אֶת-כְּתֻנָּתוֹ אֶת-כְּתֹנֶת הַפָּסִיס אֲשֶׁר עָלָיו: וַיִּקְחֵהוּ וַיִּשְׁלָכוּ
כח אֹתוֹ הַבְּרָה וְהַבּוֹר רֶק אֵין בּוֹ מַיִם: וַיִּשְׁבּוּ לֶאֱכֹל-לֶחֶם וַיִּשְׁאוּ
כט עֵינֵיהֶם וַיֵּרְאוּ וְהִנֵּה אֲרֻחַת יִשְׁמַעְאֵלִים בָּאָה מִגִּלְעָד וּגְמֻלֵיהֶם
לֹא נִשְׁאִים נִכְאָת וְצָרִי וְלֹט הוֹלְכִים לְהוֹרִיד מִצְרַיִמָּה: וַיֹּאמֶר
לו יְהוּדָה אֶל-אָחִיו מֶה-פָּצַע בִּי נִהַרְגָּ אֶת-אָחִינוּ וְכַסִּינוּ אֶת-
לז דָּמּוֹ: לָכֵן וְנִמְכְּרָנוּ לַיִּשְׁמַעְאֵלִים וַיִּדְּנוּ אֶל-תְּהִיבוֹ בִּי-אָחִינוּ
בְּשָׂרְנוּ הוּא וַיִּשְׁמְעוּ אָחִיו:

א. קרא פסוקים 15-20 שלפניך.

מה האחים מתכננים לעשות ליוסף, ומדוע הם רוצים לעשות זאת? בסס את דבריך על פסוקים אלה. (4 נקודות)

ב. קרא פסוק 22 ופסוקים 26-27 שלפניך.

ראובן ויהודה מתנגדים לתוכנית של האחים.

(1) הסבר את הנימוק המוסרי שלהם ואת ההצעה שהציע יהודה. בסס את דבריך על הכתוב. (10 נקודות)

(2) לדעתך, מדוע קיבלו האחים את ההצעה של יהודה? בסס את דבריך על ראיה אחת מן הכתוב. (6 נקודות)

ט וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה מִה־תִּצַּעַק אֵלַי דְּבַר אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
טז וְיִסְעוּ: וְאַתָּה הָרֹם אֶת־מִטְנְךָ וְנִטָּה אֶת־יָדְךָ עַל־הֵימָּה וּבִקְעָהּ
יז וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָיִם בַּיָּבֶשָׁה: וְאֲנִי הִנְנִי מַחְזִיק אֶת־
לב מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם וְאֶכְבְּדָה בַּפְּרָעָה וּבְכָל־חִילוֹ
יח בְּרַכְּבּוֹ וּבַפְּרָשָׁיו: וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי־אֲנִי ה' בַּהֲפַכְדֵּי בַּפְּרָעָה
יט בְּרַכְּבּוֹ וּבַפְּרָשָׁיו: וַיִּסַּע מֶלֶאֶךְ הָאֱלֹהִים הַהֹלֵךְ לִפְנֵי מַחֲנֵה
ישראל וַיֵּלֶךְ מֵאַחֲרֵיהֶם וַיִּסַּע עֲמֹד הָעֲנָן מִפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמֹד
כ מֵאַחֲרֵיהֶם: וַיָּבֹא בֵּין מַחֲנֵה מִצְרַיִם וּבֵין מַחֲנֵה יִשְׂרָאֵל
וַיְהִי הָעֲנָן וַהֲשִׁךְ וַיָּאֲרֵ אֶת־הַלֵּילָה וְלֹא־קָרַב זֶה אֶל־זֶה
כא כָּל־הַלַּיְלָה: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הָיִם וַיּוֹלֶךְ ה' אֶת־
הָיִם בְּרוּחַ קָדִים עֹזָה כָּל־הַלַּיְלָה וַיִּשָּׁם אֶת־הָיִם לַחֲרֹבָה
כב וַיִּבְקְעוּ הַמַּיִם: וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הָיִם בַּיָּבֶשָׁה וְהַמַּיִם
כג לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינָם וּמִשְׁמָאלָם: וַיִּרְדּוּ מִצְרַיִם וַיָּבֹאוּ אַחֲרֵיהֶם
כד כָּל־סוּם פְּרָעָה רָכְבּוֹ וּפְרָשָׁיו אֶל־תּוֹךְ הָיִם: וַיְהִי בַּאֲשֻׁמֶרֶת
הַבֹּקֶר וַיִּשְׁקֹף ה' אֶל־מַחֲנֵה מִצְרַיִם בַּעֲמֹד אֵשׁ וְעָנָן
כה וַיִּהְיֶה אֵת מַחֲנֵה מִצְרַיִם: וַיִּסַּר אֶת אֶפְרַיִם מִרַכְבָּתָיו וַיִּנְהַגְהוּ
בַּכִּבְדָּת וַיֹּאמֶר מִצְרַיִם אֲנוֹסָה מִפְּנֵי יִשְׂרָאֵל כִּי ה' נִלְחַם
לָהֶם בַּמִּצְרַיִם:

כו וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה נִטָּה אֶת־יָדְךָ עַל־הָיִם וַיֵּשְׁבוּ הַמַּיִם
כז עַל־מִצְרַיִם עַל־רַכְבּוֹ וְעַל־פְּרָשָׁיו: וַיֵּט מֹשֶׁה אֶת־יָדוֹ עַל־הָיִם
וַיֵּשֶׁב הָיִם לִפְנֹת בִּקְרָ לְאִיתָנוּ וּמִצְרַיִם נָסִים לִקְרָאתוֹ וַיִּנְעַר
כח ה' אֶת־מִצְרַיִם בְּתוֹךְ הָיִם: וַיֵּשְׁבוּ הַמַּיִם וַיִּכְסּוּ אֶת־הָרֶכֶב
וְאֶת־הַפְּרָשִׁים לְכָל־חֵיל פְּרָעָה הַבָּאִים אַחֲרֵיהֶם בַּיָּם לֹא־
כט נִשְׁאָר בָּהֶם עַד־אֶחָד: וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַּיָּבֶשָׁה בְּתוֹךְ הָיִם
ל וְהַמַּיִם לָהֶם חֹמָה מִיְּמִינָם וּמִשְׁמָאלָם: וַיִּזְשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא
אֶת־יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־מִצְרַיִם מֵת עַל־
לא שְׂפַת הָיִם: וַיֵּרָא יִשְׂרָאֵל אֶת־הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה'
בַּמִּצְרַיִם וַיִּירָאוּ הָעָם אֶת־ה' וַיֹּאמְנוּ בִּה' וּבַמֹּשֶׁה עַבְדּוֹ:

א. קרא פסוקים 17-18 שלפניך. על פי פסוקים אלה, רדפו פרעה ואנשיו אחרי בני ישראל.

(1) יש הטוענים כי הרדיפה של פרעה אחרי בני ישראל לא נעשתה מבחירה חופשית שלו.

הסבר את הטענה, ובסס אותה על ראייה אחת מן הכתוב. (6 נקודות)

(2) קרא גם שמות, א', 8-14.

על פי פסוקים אלה, ציין סיבה אפשרית שבגללה רדף פרעה אחרי בני ישראל הבורחים ממצרים. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים 24-31 שלפניך. מהי המסקנה של בני ישראל, ומהי המסקנה של המצרים בעקבות

נסים סוף? בסס את דבריך על הכתוב. (8 נקודות)

פרק שני — עם וארצו (60 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 4-7 (לכל שאלה — 20 נקודות).

4. קרא שמואל א, ט"ז, 1-12.

וַיֹּאמֶר
 ה' אֶל-שְׁמוּאֵל עַד-מָתַי אֶתֶּה מְתַאֲבֵל אֶל-שָׂאוּל וְאֲנִי
 מֵאַסְתִּיו מִמֶּלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל מֵלֵא קִרְנְךָ שֶׁמֶן וְלֶךְ אֶשְׁלַחְךָ
 אֶל-יֹשֵׁי בֵּית-הַלְחָמִי כִּי-רָאִיתִי בְּבִנּוֹ לִי מֶלֶךְ: וַיֹּאמֶר
 שְׁמוּאֵל אֵיךְ אֵלֶיךָ וְשָׁמַע שָׂאוּל וְהִרְגִּנִי
 ה' עָגַלְתָּ בְּקֹר תִּקַּח בִּידְךָ וְאָמַרְתָּ לִזְבַּח לַיהוָה בָּאתִי:
 וְקִרְאתָ לְיֹשֵׁי בִזְבַּח וְאֲנֹכִי אֹדִיעֶךָ אֶת אֲשֶׁר-תַּעֲשֶׂה וּמִשְׁחַת
 לִי אֶת אֲשֶׁר-אָמַר אֵלֶיךָ: וַיַּעַשׂ שְׁמוּאֵל אֶת אֲשֶׁר דִּבֶּר ה'
 וַיָּבֵא בֵּית לָחֶם וַיַּחֲדְדוּ זֶקֶן הָעִיר לְקִרְאָתוֹ וַיֹּאמֶר שָׁלֶם
 בְּוָאֵךְ: וַיֹּאמֶר שְׁלֹם לִזְבַּח לַיהוָה בָּאתִי הֲתִקְדָּשׁוּ וּבָאתֶם
 אִתִּי בִזְבַּח וַיִּקְדָּשׁ אֶת-יֹשְׁלֵי וְאֶת-בָּנָיו וַיִּקְרָא לָהֶם לִזְבַּח:
 וַיְהִי בַּבֹּאֶם וַיֵּרָא אֶת-אֱלִיָּאב וַיֹּאמֶר אֵךְ נָגַד ה'
 מִשִּׁיחוֹ: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-שְׁמוּאֵל אֶל-תִּבֹּט
 אֶל-מְרֹאֵהוּ וְאֶל-גִּבֵּה קוֹמְתוֹ כִּי מֵאַסְתִּיהוּ כִּי לֹא אֲשֶׁר
 יֵרָאֵה הָאָדָם כִּי הָאָדָם יֵרָאֵה לְעֵינָיִם וְה' יֵרָאֵה לְלִבָּב:
 וַיִּקְרָא יֹשֵׁי אֶל-אֲבִינֹדָב וַיַּעֲבְרֵהוּ לִפְנֵי שְׁמוּאֵל וַיֹּאמֶר
 גִּם-בִּזָּה לֹא-בָחַר ה': וַיַּעֲבֵר יֹשֵׁי שִׁמְהָ וַיֹּאמֶר גִּם-בִּזָּה
 לֹא-בָחַר ה': וַיַּעֲבֵר יֹשֵׁי שִׁבְעָת בָּנָיו לִפְנֵי שְׁמוּאֵל
 וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יֹשֵׁי לֹא-בָחַר ה' בָּאֵלֶּה: וַיֹּאמֶר
 שְׁמוּאֵל אֶל-יֹשֵׁי הֲתָמוּ הַנְּעָרִים וַיֹּאמֶר עוֹד שָׂאֵר הַקֹּטָן וְהִנֵּה
 רָעָה בָּצֵאן וַיֹּאמֶר שְׁמוּאֵל אֶל-יֹשֵׁי שְׁלַחְהָ וְקַחְנוּ כִּי לֹא-נִסָּב
 עַד-בָּאוּ פֹה: וַיִּשְׁלַח וַיָּבִיֵּאֵהוּ וְהוּא אֲדָמוֹנִי עַס-יָפָה עֵינָיִם
 וטוב ראי וַיֹּאמֶר ה' קוּם מִשְׁחָהוּ כִּי-זֶה הוּא:

בקטע שלפניך שמואל בא לבית לחם כדי להמליך את אחד מבניו של ישי למלך חדש על ישראל.

א. (1) מדוע חשב שמואל שאליאב בן ישי מתאים להיבחר למלך? בסס את דבריך על הכתוב. (6 נקודות)

(2) "כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב" (פסוק 7).

על פי פסוק זה, לה' ולאדם יש דרכים שונות לבחון את בני האדם. מהו ההבדל בין שתי הדרכים? הסבר את דבריך.

(8 נקודות)

ב. קרא פסוק 11 שלפניך.

התשובה של ישי לשמואל מעידה כי ישי חשב שדוד אינו מתאים להיבחר למלך. הבא מן הכתוב שתי ראיות לביסוס קביעה זו,

והסבר את דבריך. (6 נקודות)

5. קרא מלכים א, י"ב, 21-24; 26-30.

מלכים א, י"ב, 21-24

כא ויבאו רחבעם ירושלם ויקהל את כל בית יהודה ואת שבט בנימין מאה ושמנים אלף פחור עשה מלחמה להלחם עם בית ישראל להשיב את המלוכה לרחבעם בין שלמה: ויהי דבר האלהים אל שמעיה כג איש האלהים לאמר: אמר אל רחבעם בין שלמה מלך יהודה ואל כל בית יהודה ובנימין ויתר העם לאמר: כה אמר ה' לא תעלו ולא תלחמו עם אחיכם בני ישראל שובו איש לביתו כי מאתני נהיה הדבר הזה וישמעו את דבר ה' וישבו ללכת כדבר ה':

מלכים א, י"ב, 26-30

כו ויאמר ירבעם בלבו עתה תשוב הממלכה לבית דוד: אסיעלה העם הזה לעשות זבחים בבית ה' בירושלם ושב לב העם הזה אל אדניהם אל רחבעם מלך יהודה והרגני ושב אל רחבעם מלך יהודה: ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב ויאמר אלהם רב לכם מעלות ירושלם הנה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים: וישם את האחד בבית אל ואת האחד נתן בדן: ויהי הדבר הזה לחטאת וילכו העם לפני האחד עד דן:

א. קרא פסוקים 21-24 שלפניך.

- (1) מה ניסה רחבעם להשיג באמצעות המעשה המתואר בפסוק 21? בסס את דברך על הכתוב. (4 נקודות)
- (2) מהי הביקורת המופנית כלפי המעשה של רחבעם? הסבר, ובסס את דברך על הכתוב. (6 נקודות)

ב. קרא פסוקים 26-30 שלפניך.

- (1) מהי ההתרחשות שממנה חשש ירבעם, ומהו המעשה שעשה כדי למנוע אותה? בסס את דברך על הכתוב. (6 נקודות)
- (2) מהי הביקורת המופנית כלפי המעשה של ירבעם? הסבר, ובסס את דברך על הכתוב. (4 נקודות)

כד ויבא מֶלֶךְ-אֲשׁוּר מִבָּבֶל וּמְכוֹתָהּ וּמַעֲזָא
וּמִחֲמַת וּסְפָרוּיִם וַיָּשֶׁב בְּעָרֵי שְׁמָרוֹן תַּחַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּרְשׁוּ
כה אֶת-שְׁמָרוֹן וַיֵּשְׁבוּ בְּעָרֶיהָ: וַיְהִי בְּתַחֲלֹל שַׁבָּתָם שֶׁם לֹא יִרְאוּ
אֶת-ה' וַיִּשְׁלַח ה' בָּהֶם אֶת-הָאֲרִיזוֹת וַיְהִיו הָרָגִים בָּהֶם:
כו וַיֹּאמְרוּ לַמֶּלֶךְ אֲשׁוּר לֵאמֹר הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִגְלִיתָ וּתּוֹשֵׁב בְּעָרֵי
שְׁמָרוֹן לֹא יָדְעוּ אֶת-מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ וַיִּשְׁלַח-בָּם אֶת-
הָאֲרִיזוֹת וְהֵנֵם מִמִּיתִים אוֹתָם כְּאֲשֶׁר אֵינֶם יֹדְעִים אֶת-מִשְׁפַּט
כז אֱלֹהֵי הָאָרֶץ: וַיֵּצֵא מֶלֶךְ-אֲשׁוּר לֵאמֹר הֲלִיכּוּ שָׁמָּה אֶחָד
מִהַכְּהֵנִים אֲשֶׁר הִגְלִיתֶם מִשָּׁם וּלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם וַיִּדְּם אֶת-
כח מִשְׁפַּט אֱלֹהֵי הָאָרֶץ: וַיָּבֹא אֶחָד מִהַכְּהֵנִים אֲשֶׁר הִגְלוּ
מִשְׁמָרוֹן וַיֵּשֶׁב בְּבֵית-אֵל וַיְהִי מוֹדָה אוֹתָם אֵיךְ יִירְאוּ אֶת-
כט ה': וַיְהִיו עֹשִׂים גּוֹי גּוֹי אֱלֹהֵיו וַיִּמְחוּ בְּבֵית הַבְּמוֹת אֲשֶׁר
ל עָשׂוּ הַשְׁמֵרָנִים גּוֹי גּוֹי בְּעָרֵיהֶם אֲשֶׁר הֵם יֹשְׁבִים שָׁם: וְאֲנָשִׁי
בָּבֶל עָשׂוּ אֶת-סִכּוֹת בָּנוֹת וְאֲנָשִׁי-כּוּת עָשׂוּ אֶת-נִגְרָל וְאֲנָשִׁי
לא חֲמַת עָשׂוּ אֶת-אֲשִׁימָא: וְהָעוֹמִים עָשׂוּ נִבְחָז וְאֶת-תִּרְתַּק
וְהַסְּפָרוּיִם שָׂדֵפִים אֶת-בְּנֵיהֶם בָּאֵשׁ לְאֹדְרֵמֶלֶךְ וְעִנְמֶלֶךְ אֱלֹהֵי
לב סְפָרִים: וַיְהִיו יֹרְאִים אֶת-ה' וַיַּעֲשׂוּ לָהֶם מִקְצוֹתָם כֹּהֲנֵי
לג בְּמוֹת וַיְהִיו עֹשִׂים לָהֶם בְּבֵית הַבְּמוֹת: אֶת-ה' הָיוּ יֹרְאִים
וְאֶת-אֱלֹהֵיהֶם הָיוּ עֹבְדִים כְּמִשְׁפַּט הַגּוֹיִם אֲשֶׁר-הִגְלוּ אוֹתָם
מִשָּׁם:

- א. (1) הסבר מהי התופעה שבה נתקלו התושבים החדשים שהביא מלך אשור לשומרון. (6 נקודות)
- (2) כיצד פירשו התושבים החדשים את התופעה, ומה עשו כדי להתמודד עם התופעה? (6 נקודות)
- ב. על פי פסוקים 32-33, דרך עבודת ה' של התושבים החדשים הייתה מוטעית (לא נכונה).
הסבר קביעה זו, ובסס אותה על הכתוב. (8 נקודות)

7. קרא עזרא, א', 7-1.

א וּבִשְׁנַת אֶחָת לְכוֹרֶשׁ מֶלֶךְ פָּרַס לְכָל־דְּבַר־יְהוָה מִפִּי
יְרֵמְיָה הָעֵיר יְהוָה אֶת־רוּחַ כְּדֹשׁ מֶלֶךְ־פָּרַס וַיַּעֲבֹר־קוֹל
ב בְּכָל־מַלְכוּתוֹ וְגַם־בְּמִכְתָּב לֵאמֹר: כֹּה אָמַר כְּדֹשׁ מֶלֶךְ
פָּרַס כָּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִי יְהוָה אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא־
ג פָּקַד עָלַי לִבְנוֹת־לוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה: מִי־בָכֶם
מִכָּל־עַמּוֹ יְהִי אֱלֹהֵיו עִמּוֹ וַיַּעַל לִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בִּיהוּדָה
וַיִּבֶן אֶת־בַּיִת יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הוּא הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר
ד בִּירוּשָׁלַם: וְכָל־הַנְּשָׂאִר מִכָּל־הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר־הוּא גֵר־שָׁם
יִנְשְׂאוּהוּ אֲנָשֵׁי מְקוֹמוֹ בְּכֶסֶף וּבַזָּהָב וּבְרִכּוּשׁ וּבִבְהֶמָה עִם־
ה הַנְּדָבָה לְבַיִת הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם: וַיָּקוּמוּ רָאשֵׁי
הָאֲבוֹת לַיהוּדָה וּבְנֵיהֶם וְהַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם לְכָל הָעֵיר הָאֱלֹהִים
אֶת־רוּחוֹ לַעֲלוֹת לִבְנוֹת אֶת־בַּיִת יְהוָה אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם:
ו וְכָל־סִבִּיבֵיהֶם חָזְקוּ בְיָדֵיהֶם בְּכָל־כֶּסֶף בַּזָּהָב בְּרִכּוּשׁ
וּבִבְהֶמָה וּבַמִּגְדָּנוֹת לְבָד עַל־כָּל־הַתְּנָדָב:
ז וְהַמֶּלֶךְ כְּדֹשׁ הוֹצִיא אֶת־כָּלִי בַּיִת־יְהוָה אֲשֶׁר הוֹצִיא
נְבוּכַדְנֶצַּר מִירוּשָׁלַם וַיִּתֶּנָּם בְּבַיִת אֱלֹהֵיו:

א. (1) באיזו שנה (לועזית) הוכרזה הצהרת כורש? (2 נקודות)

(2) הבא מן הקטע שלפניך שתי ראיות המוכיחות כי בהצהרת כורש בא לידי ביטוי רצון טוב כלפי הגולים מיהודה,

והסבר אותן. (8 נקודות)

ב. בפסוקים 6-7 מוזכרים "כלים" שקיבלו שבי ציון לפני חזרתם ליהודה.

(1) מי נתן את כלי הכסף המוזכרים בפסוק 6, ולאילו מטרה הם ניתנו? (5 נקודות)

(2) החזרת הכלים המתוארת בפסוק 7 קשורה לאירוע המתואר במלכים ב, כ"ה, 13-17. הסבר קביעה זו על פי שני הקטעים.

(5 נקודות)

בהצלחה!